

Cristian Bădiliță, Emanuel Conțac (ed.), „Și cerul s-a umplut de sfinți...”. Martiriul în antichitatea creștină și în secolul XX. Actele Colocviului internațional „Martiriul în antichitatea creștină și în secolul XX: teme, dezbateri, personaje”, Sighet, 2–5 iunie 2011, Curtea Veche, București, 2012, 571 p.

Volumul de față, după cum se afirmă și în subtitlul cărții, cuprinde actele Colocviului Internațional „Martiriul în antichitatea creștină și în secolul XX: teme, dezbateri, personaje”, Sighet, 2–5 iunie 2011, organizat de către Academia Civică din România împreună cu Asociația Culturală Oglindanet. Dintru început trebuie reținut caracterul ecumenic al lucrării: autorii cuprinși aici demonstrează limpede că martiriul este un fenomen prezent în toată istoria creștinismului, fără a fi specific unei singure tradiții creștine, ci tuturor (ortodoxă, romano- și greco-catolică, baptistă, penticostală). Dacă apariția creștinismului a fost marcată de la început de către martiriu, acesta este prezent și astăzi, lângă noi, ori chiar sub ochii noștri (vezi cazul Chinei sau al creștinilor din țările musulmane). O situație specială a martiriului creștin, care explică organizarea lucrărilor simpozionului la Sighet, ține de memorialul victimelor comunismului din perioada 1945–1989. În cuvântul înainte, Ana Blandiana evocă „rezistența prin credință”, decalc evident după „rezistența prin cultură”, ce presupune o întrebare esențială: în ce măsură credința a rămas vie, ca prin ea să se poată rezista? Valoarea acestei întrebări survine din faptul că „salvarea credinței înseamnă nu numai speranța de a putea salva și celelalte valori umane, ci și șansa de a da în felul acesta un sens suferinței” (p. 9).

Trecând acum la lucrările propriu-zise ale colocviului, primele cinci studii au ca subiect martiriul creștin în Antichitate: vezi „Reflecții despre martiriul creștin în Antichitate” (p. 11-37), de Cristian Bădiliță, „Mărturisitori și martiri în Biserica primelor trei secole” (p. 39-65), de Cristian Langa, „Persecuțiile anticreștine de la Nero până la Constantin cel Mare. Antichitatea reflectată în oglinda pătimirilor moderne” (p. 67-93), de Attila Jakab, „Faptele și pătimirile martirilor din Antichitatea creștină” (p. 95-126), de Lucian Dîncă, „Interpretări ale martiriului în Antichitate: Tertulian, Origen și Clement din Alexandria” (p. 127-147), de Otniel Vereș. Aceste studii, pornind de la analiza unor aspecte contextuale, evidențiază elementele definitorii ale martiriului manifestat în cadrul Bisericii primare: problema mărturisirii – ca fundament al martiriului – în textele scripturistice (orice mărturie autentică este generată în noi de Duhul lui Dumnezeu, cf. 1 Cor. 12,3, 1 Ioan 4,2, mai cu seamă aceea pe care el o suscită în fața tribunalului prigonitorilor, cf.